מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עבודה זרה לג

עניין: ישראל ההולך לתרפות

שו"ת מהריי"ק שורש קס

אמנם כיון שעוקרה עצמה לבטא בשפתיה להמיר דתה יש פתחון פה לבעל דין לחלוק ולומר דאיכא למיחש לשמא נבעלה ברצון דהא קיי"ל (חולין ה, א) דמומר לע"ג הוי מומר לכל התורה כולה. ואיכא לדמותה לאשה שנחבשה בידי גוים על ידי נפשות דאסור לבעלה דאפילו לבעלה ישראל קאמר כמו שכתבו התוס' בפ"ב דכתובות (כו, ב) וכן בפ"ב דע"ז (דף כג) ומשום טעמא דשמא נתרצית וה"נ איכא למיחש לשמא נתרצית. ואפילו אם ת"ל דאפילו רבינו אלחנן

ומ"מ נלע"ד ללמוד זכות ולומר דאף אם פערה פיה לבלי חק ואמרה שרוצה להמיר דתה חס ושלום מ"מ לא חשבינן לה כאילו עשתה מעשה[19] ולא מיבעי' לדברי ר' יצחק

הכא בענייני דהך איתתא דלא הוה בה כ"א דבורא בעלמא פשיטא שיש לומר דבהא כ"ע מודים דלא חשיבה כמומרת לכל התורה משום דיבורא בעלמא עד דעבדה מעשה. וראיה מהא דגרסינן בפרק שני דע"ז (לב, א) אמר שמואל ישראל ההולך לתרפות בהליכה מותר דילמא הדר ביה בחזרה אסור דכיון דאביק בה לא הדר ביה והרי לך בהדיא שאע"פ שאמת הוא שהוא הולך לתרפות דהיינו לעבוד ע"ז מדקאמר בחזרה אסור דכיון דאביק בה כו' אפ"ה בהליכה מותר לכתחילה לישא וליתן עמו ולא חיישינן לדלמא אזיל ומודה משום דכל שעתא ושעתא אמרינן דילמא הדר ביה השתא ואינו אסור רק בחזרה שאז אנו יודעין בודאי שכבר עבר אבל לשמא יעבור לא חיישינן בישראל וכ"ש שלא היה לנו לומר שמא כבר עבר

יעבור כ"ש דאין לחוש לשמא כבר עבר והלא דברים ק"ו דהשתא אפילו לענין אותה עבירה עצמה שהוא אומר לעשו' כגון ללכת לתרפות לא חשדינן לי' משום דיבורא בעלמא אלא סמכינן אדילמא הדר ביה. ואף כי אין אנו רואים בו שום הוראה שיחזור בו אלא אדרבה עומד ברשעו ואומר שהוא הולך לעבוד ע"ז ק"ו בן ק"ו בזו שכבר ראינו שחזרה בתשובה ולא באה לידי מעשה כלל אלא תכף למחרת אמרה בהשכמה שהיתה רוצה לשוב אל אלוהיה ולעמה דודאי אין לחוש לה כלל ויש לנו לומר למפרע שלעולם היתה מהרהרת תשובה ולא היתה מפקרת עצמה לזנות.

ראיש ריה פיא סי ה

שיטרגל מוטמיס יעטו לפני כסדר הזה ואני מומל להס. ה' ה' אני הוא קודס שיטטע המדס אני הוא אמר שיטטע המדס. ות"ת מה צריך המדס למדת רממים קודס שיטטע. וי"ל אע"פ שגלוי וידוע לפניו שקופו לחטוא מתנהג עמו במדת רממים בשעה שהוא שס. אי נמי קודס שיטטע בע"ז. ג) ואע"פ שכבר חשב לעובדה ומחשבת ע"ז הקב"ה מלרפה למעשה (קידושין לט: מ.) כדכתיב (ישעיה יד) למען תפוח את בית ישראל בלבם אשר נזרו ממני כולם אפ"ה מתנהג עמו במדת הרחמים קודס שיטטע [א] וכשיטטע מלרף המחשבה עס המעשה. ואומר ר"ת דשני שמות הרשטויס

קרבן נתנאל ריה

לו שום מעונותיו שנאמר ורשעת הרשע לא יכשל בה: [א] וכשיחטא מצרף המחשבה למעשה. ולאיתי מי שהקשה מהא דאמרינן בפוף מולין ר' יעקב מעשה חזי. ופריך דלמא מהכיר בע"ז הוא. הא לפי' רבי' אפי' אמר במחשבת ע"ז אין מחשבה מלרף כי אם לאחר שעשה מעשה. ונראה לי דהאי מדת רחמים אף כשחטא בהיכור ע"ז. היינו כשיש יכולת בידו לעבוד ע"ז ומניחה כשכיל כוחד הבא אחין מלרף המחשבה. וכך דר' יעקב פיירי כשהיכר מחשבת ע"ז ונחנם בידו שלא יוכל לעבוד דכבר ג' כשאר עבירות אין מחשבה מלרפת כמ"ש מהרש"ל בקידושין דף לט ע"ש וצע"ז מלטרפת דהא אי לא נחנם היה שוטה מעשה וכתן ועיין עם' מרכת שמואל פ' עקב דף מג ע"ג מי' יפה על זה הקושיא

קידושין לט:

ודלמא מהרהר בעבירה הוה [ז]מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה ודלמא מהרהר בעבודת כוכבים הוה וכתיב [ג]למען תפוש את בית ישראל בלבם איהו נמי הכי קאמר

חתם סופר

[בהליכה מותר דילמא הדר ביה. המכריי"ק שרש קי"ס הביא רליה מממתין] דע"י דיבור בעלמא לא נעשית מומרת לכל התורה כולה, אפילו לרביעה דסנהדרין ס' ע"ב דאמר לא זו אף זו קתני, פירוש לא מיבעיא הטובד ע"ז חייב מיתה, אלא אפילו האומר אלך ואעבוד, אפילו מקום שרי דגברא בר קטלא הוא בהאמירה מכל מקום לא נעשה מומר לכל התורה אלא במעשה, [מדאמרינן בממתין] המהלכים לתרפות, משמע בהליכה בלי מעשה דאמרינן מיהדר הדר ביה. ולא כבמתי, דלשולס אימא לך מעשה שהלך הוה שובד ע"ז למען דאמר אילך ואיעבוד הוה כשובד, אך לא הוה מן דהניק ביה יותר מגוי, ואע"ג דכגר חייב מיתה אפילו הדר ביה, שהרי כבר אמר אילך ואיעבוד, מכל מקום לא הניק ביה ולא גרע מגוי דמותר לבתה ואתת בחזירתו, וישראל גרע טייה דהניק, ובהליכתו עדיין לא, והוה הוה בהליכתו כגוי בחזירתו, ומכל מקום מומר הוא לכל התורה ס).

מאירי

שיחזור ויודה. ולפי מה שהתבאר בגמרא א הפך הדברים בישראל שבהליכה מותר שאין חושדין אותו עדין אבל בחזרה אסור מצד שהוא מחודש בה הוא אדוק כיוחר וחוזר ומודה. וישראל משומד פירשו בגמרא ב גם כן שהוא אסור בין בהליכה בין בחזרה,

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON

MACHSHEVESYECHEZKEL.COM • SHORTMACHSHAVA@GMAIL.COM • 6463522597 • ממספר ישיר: 073-371-8181